

Maar, zegt Thorbecke, de „handelingen der constituerende Vergadering hadden Frankrijk reeds buiten de gevestigde regtsgemeenschap der Vorsten geplaatst, en zoo namen de Republikeinen den aanstaanden oorlog in waarheid als eene nalatenschap hunner voorgangers over.” ⁶⁵) Ook had die bepaling der Constitutie, dus gaat hij voort, „zelfs hen, welke Constitutionelen werden genoemd, en ten halve waren blijven staan op eenen weg, dien de tegenwoordige wetgevers zich gereed maakten te vervolgen, niet belet, de warme overtuiging te voeden, dat het regt en belang des Franschen volks dat van alle volken ware. Ook hen doordrong reeds het geloof dat alle Natien, welke de beginsels der Fransche revolutie aannamen, daardoor met de Fransche in eene natuurlijke verbroedering traden, en dat de Vorsten alleen deze ineen-smelting aller volken in één groot huisgezin des Menschdoms verhinderden. Dit beginsel werd reeds op den 28 Januarij 1791 in de Nationale Vergadering duidelijk door Mirabeau uitgesproken. *Een aanvai, zegt hij, is niet te duchten van de zijde van hen, die liever de grenzen aller Rijken zouden uitwischen, om van het menschelijk geslacht slechts één huisgezin te maken; die een altaar voor den vrede zouden willen bouwen op het puin aller werktuigen van verwoesting, welke Europa bedekken en bezoedelen, en die slechts tegen de dwingelanden wapens, geheiligd door de edele verovering der vrijheid in handen zouden willen houden.*

„Is het noodig,” zoo vraagt Thorbecke dan, „de strekking van dit beginsel aan te wijzen? Zij is geene andere, dan om alle Staats- en Volkseigenaardigheid te verdelgen, en in het algemeen begrip van menschelijke samenleving op te lossen.”

Ook kreeg dit stelsel in den mond der nieuwe wetgevers „dra de scherpste uitlegging.” Zoo door de dreigende taal van Isnard 29 November 1791, als door eene boodschap der Nationale Vergadering aan den Koning van dienzelfden dag. „De partij, welke hare bedoelingen niet dan met en door oorlog kon bereiken”, vond spoedig nieuwe aanleiding in de meedeeling des Keizers van 3 December aan den Koning, tot verdediging van de rechten der onteigende Duitsche Vorsten, en die van den 21^{ste} derzelfde maand, waarin gezegd werd, dat bevel gegeven was om den Keurvorst van Trier tegen alle aanranding bij te staan, in het vertrouwen nochtans, dat door dezen, volgens zijne verzekering,